

**Komárom: Erdőcsárda körül lévő kocsányos
tölgyek**

Kezelési terv

2024

Készítette: Barina Zoltán

Tartalom

1.	Azonosító adatok	3
1.1.	Jogszabályi háttér	3
1.2.	A védett érték adatainak frissítése	3
1.3.	Dokumentumfotók.....	4
2.	Természetvédelmi célkitűzések	6
3.	Részletes természetvédelmi kezelési terv	7
3.1.	Természetvédelmi stratégiák	7
3.2.	Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak.....	7
3.2.1.	Művelési ághoz kapcsolódó természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak	8
3.2.2.	Élőhelyek kezelése, fenntartása, fajok védelme.....	8
3.2.3.	Látogatás	8
3.2.4.	Oktatás és bemutatás	8
3.2.5.	Kutatás, vizsgálatok	8
3.2.6.	Terület- és földhasználat, természetvédelmi infrastruktúra	8
3.2.7.	Táj- és kultúrtörténeti értékek	9
3.2.8.	Természetvédelmi infrastruktúra	9
3.2.9.	Művelési ághoz, illetve földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak	9
3.3.	Adminisztráció.....	9
3.4.	A természetvédelmi kezelési terv végrehajtásának ellenőrzése és a terv felülvizsgálata.....	10

1. Azonosító adatok

1.1. Jogszábi háttér

Védetté nyilvánító határozat: Komárom Város Önkormányzata Képviselő-testületének 15/2015 (X.22) önkormányzati rendelete a helyi jelentőségű természeti értékek védelméről

Kategória: természeti emlék

Védetté nyilvánítás indoka, természetvédelmi célja: nincs megadva

hrs.: 016/3 (a védetté nyilvánítási rendeletben nem szerepel)

Kiterjedése: -

Egyéb kapcsolódó rendelkezések:

A védetté nyilvánító önkormányzati rendelet további részleteket nem tartalmaz.

1.2. A védett érték adatainak frissítése

A természeti emlék elhelyezkedése:

Az egykori Erdőcsárda körüli védett tölgyfák az 1-es főút mellett találhatók, jelenleg a Komárom Elim All Nations Church területén.

Védettséget jelző tábla a területen nem található meg.

A területen összesen minimum 11 idős, 70–120 éves kocsányos tölgy található a telken levő épületek között és részben azokon belül. A fák közül az egyik nem él.

1.3. Dokumentumfotók

Három élő és egy elpusztult kocsányos tölgy a volt Erdőcsárda területén

Kocsányos tölgyek a volt Erdőcsárda körül

2. Természetvédelmi célkitűzések

A Komárom Város Önkormányzata Képviselő-testületének a helyi jelentőségű természeti értékek védelméről szóló 15/2015. (X.22.) önkormányzati rendelet 2. melléklete szerint:

A helyi jelentőségű természetvédelmi területeken meghatározott alapvető természetvédelmi cél a kiemelt zöldövezeti területek, növénytársulások, valamint védett állatfajok és egyedi természeti értékek megtartása, a biodiverzitás fenntartása. További cél a szennyezések megakadályozása, minimalizálása, a természeti és kulturális értékek megismerésére irányuló kutatás, oktatás, turizmus támogatása.

Ezek a célkitűzések kiterjesztendők a helyi jelentőségű védett természeti területekre, amely magában foglalja a természetvédelmi területeket és a természeti emlékeket, így az Erdőcsárda körül lévő kocsányos tölgyek is.

Rendeltetés: Az Erdőcsárda körül lévő kocsányos tölgyek és a fák által biztosított élőhelyek (fészkelő- és szaporodóhelyek, mikroélőhelyek) kedvező természetvédelmi helyzetben történő fenntartása.

Célkitűzés:

- A tájképi jelentőségű és jelentősebb dendrológiai értékkel bíró kocsányos tölgyek (*Quercus robur*) fennmaradásának biztosítása
- A fákhoz kötődő élővilág védelme
- A természetvédelmi célú bemutatás elősegítése.

3. Részletes természetvédelmi kezelési terv

3.1. Természetvédelmi stratégiák

A Komárom Város Önkormányzata Képviselő-testületének a helyi jelentőségű természeti értékek védelméről szóló 15/2015. (X.22.), az összes komáromi helyi védett területre és értékre vonatkozó önkormányzati rendelet 2. melléklete szerint:

- a) Az agresszívan terjedő invazív növényzetet vissza kell szorítani, a tájidegen fákat folyamatosan hazai, tájban honos fafajokra (tölgy, kőris, stb.) kell cserélni
- b) A különlegesen ritka, védett, fokozottan védett növény- és állatfajok populációnak védelmét biztosítani kell
- c) Az értékek bármilyen szennyezését, rongálását meg kell akadályozni.
- d) A természetvédelmi szempontból értékes, kívánatos állapotot rögzíteni kell és fenntartani a beavatkozások minimalizálása mellett.

Az Erdőcsárda körül lévő kocsányos tölgyek védelmének célja a fák megőrzése (ld. 3. fejezet). A természetvédelmi cél elérése érdekében a fő – általános – tennivalók a következők:

- A fák egyszeri, teljes rekonstrukciója (növény-egészségügyi kezelés; szükség szerint). Az egyszeri, teljes rekonstrukcióra vonatkozó kezelési módok a fa állapotától függően a következők lehetnek:
 - jó állapotban lévő, idős fa: kezelést nem igényel, esetlegesen sarjlevágás;
 - jó állapotban lévő, idős fa, kismértékben károsodott ágrendszerrel: a száraz csúcsok levágása, a fagyöngy eltávolítása, sarjlevágás;
 - idős jelentősen sérült koronaformájú fa: az idős ágak visszavágása, a fagyöngy eltávolítása, régi sebhelyek kezelése;
 - idős, jelentősen korhadt törzsű és ágazatú fa: a madár, illetve denevérvédelem, valamint alsóbbrendű korhadéklakó fajok miatt megtartandók. Az idős ágak visszavágása, a fagyöngy eltávolítása, régi sebhelyek kezelése, a törzsbelső kitisztítása, vízkivezetés megoldása;
 - leromlott, erősen károsodott fa, illetve deformálódott koronájú vagy korona nélküli fa: eltávolítást, szükség esetén tuskókiszedést követően pótlás fajazonos fával;
 - középkorú, szép koronájú, egészséges fa: kezelést nem igényel, esetlegesen sarjlevágás;
 - jó állapotban lévő, középkorú fa, kismértékben károsodott ágrendszerrel, fagyöngyfertőzéssel, erős számú tősarjjal: a száraz ágvégek levágása, a fagyöngy eltávolítása, sarjlevágás;
 - fiatal, egészséges, megfelelő helyre telepített fa: nem igényelnek kezelést.
- A faegyedek egészségi állapotának nyomon követése
- A faegyedek egészségi állapotának fenntartása aktív kezeléssel
- A hagyásfák jellegének fenntartása

3.2. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

A fáknek otthont adó terület egyetlen kezelési egységet képez, melynek megfeleltetése: ÁNÉR-kód: U3 – Falvak, falu jellegű külvárosok

3.2.1. *Művelési ághoz kapcsolódó természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak*

- A természetvédelmi kezelési tervben nem részletezett vagy nem szabályozott kezelési előírásokat a területen az illetékes hatóság egyedi államigazgatási eljárásban határozza meg.

3.2.2. *Élőhelyek kezelése, fenntartása, fajok védelme*

- A fák megőrzését elősegítő beavatkozásokat (száraz, letört ágak eltávolítása, sebkezelés, stb.) vegetációs időszakon kívül, de a denevér betelelés és az énekesmadarak költési időszaka előtt kell elvégezni.
- A fák alatti gyeperendszeres kaszálása, karbantartása.
- A fenntartó kezelések során ügyelni kell az odúlakó fajok jelenlétére.
- A fák betegségek és kártevők elleni védelme

3.2.3. *Látogatás*

- A magánterületen levő fák és környezetük nem látogatható; a fák kívülről megtekinthetők az 1-es főút felől (vö. 2. melléklet a Komárom Város Önkormányzata Képviselő-testületének a helyi jelentőségű természeti értékek védelméről szóló 15/2015. (X.22.) önkormányzati rendelet 6. § (2) bekezdéséhez, 3.11. Látogatás, ismeretterjesztés, sport).
- A fenntartó beavatkozások idején és balesetveszély esetén a kezelő időszakos használati korlátozást rendelhet el.

3.2.4. *Oktatás és bemutatás*

- Ismeretterjesztési célból arra alkalmas helyeken információs táblák helyezhetők ki, amikről a természeti emlék növény- és állatvilágáról szerezhetők ismereteket a látogatók. (vö. 2. melléklet a Komárom Város Önkormányzata Képviselő-testületének a helyi jelentőségű természeti értékek védelméről szóló 15/2015. (X.22.) önkormányzati rendelet 6. § (2) bekezdéséhez, 3.11. Látogatás, ismeretterjesztés, sport).
- A fák történetének megismertetése
- Az oktatást és bemutatást elősegítő új információs táblák készítése
- A Zöld Komárom applikációba való integrálás

3.2.5. *Kutatás, vizsgálatok*

- A terület egészén a terület állapotát befolyásoló vizsgálatok a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény rendelkezései szerint végezhetők, beavatkozással nem járó kutatások a fenntartó felé történő bejelentés és egyeztetés után végezhetők.
- Törekedni kell a fákhöz kötődő élővilág felmérésére és nyomon követésére
- A fák történetének felkutatása

3.2.6. *Terület- és földhasználat, természetvédelmi infrastruktúra*

- A területen minden ipari és bányászati tevékenység tilos
- A területen új épület és építmény csak úgy helyezhető el, ha az a fát és gyökérzetét nem érinti
- A meglévő infrastruktúra-hálózat karbantartása során az eredeti állapotot helyre kell állítani

- A meglevő közművek karbantartása során az eredeti állapotot helyre kell állítani
- A területen új építésű közmű csak úgy építhető vagy vezethető át, ha az a fákat és gyökérzetüket nem érinti
- A területen növényvédő szert és irtószereket csak a fák egyedi védelme érdekében szabad használni.
- A tervezési területen belül a szükséges vegyszerezést csak egyedi engedéllyel és természetvédelmi hatósági ellenőrzése mellett szabad végezni.
- A tervezési terület a jelenlegitől eltérő, természetvédelmi szempontból kedvezőtlenebb területfelhasználási egységbe nem sorolható.

3.2.7. Táj- és kultúrtörténeti értékek

- A facsoport tájképi megjelenését meg kell őrizni.
- A facsoportból fa csak abban az esetben távolítható el, ha ez a természetvédelmi célok megvalósítása érdekében szükséges. Az eltávolított fát pótolni kell.
- A fapótlásokat előnevelt, földlabdás suhángokkal kell elvégezni vegetációs időn kívül
- Pótlást elsősorban a facsoportból, mint anyanövényekről származó szaporítóanyagból nevelt csemetékkel kell megtenni
- A fapótlásokat lehetőleg a fák eredeti helyén kell elvégezni.
- A faápolás során megengedett a koronaalakítás, a sérült és beteg koronarészek eltávolítása, a tősarjak eltávolítása, az üregek gondozása, a fagyöngy folyamatos eltávolítása.
- A tájképi szempontból nem megfelelő objektumok eltávolítása.
- A fák pótlását elsősorban a meglevő fákról mint anyanövényekről származó szaporítóanyagból nevelt csemetékkel kell megtenni

3.2.8. Természetvédelmi infrastruktúra

- Természetvédelmi státust jelző tábla kihelyezése a fák környezetében.
- Információs táblák kihelyezése.

3.2.9. Művelési ághoz, illetve földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

- Természetvédelmi beavatkozásokon kívül a fán egyéb beavatkozások nem végezhetők el.

3.3. Adminisztráció

- Biztosítani kell, hogy a tervezési terület a kijelölt természetvédelmi kezelő vagyonkezelésében legyen.
- A védetté nyilvánító jogszabályban ki kell jelölni a terület megfelelő kompetenciákkal rendelkező természetvédelmi kezelőjét (v.ö. Komárom Város Önkormányzata Képviselő-testületének 15/2015 (X.22) önkormányzati rendelete a helyi jelentőségű természeti értékek védelméről 2. §)
- A védettség hatálya rendeletben pontosítandó
 - természeti emlék megnevezése
 - egyedszám
 - elhelyezkedés
 - rendelet hatálya

3.4. A természetvédelmi kezelési terv végrehajtásának ellenőrzése és a terv felülvizsgálata

A védettség hatálya haladéktalanul pontosítandó és az érintettek erről megfelelő módon tájékoztatandók.

Jelen kezelési terv folyamatos előírásai határidőhöz nem kötöttek. Az egyszeri beavatkozások mielőbbi megvalósítására kell törekedni.

A természetvédelmi kezelési terv előírásainak betartását a természetvédelmi hatóság ellenőrzi, a kezelési tervben megadott kezelési feladatok végrehajtását a természetvédelmi kezelő és Komárom Város Önkormányzata ellenőrzi.

A természetvédelmi kezelési tervet 5 évente felül kell vizsgálni és a szükséges módosítási javaslatokat megtenni. A természetvédelmi kezelési terv felülvizsgálatát Komárom Város Önkormányzata, a terület természetvédelmi kezelője és a Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság végzi, szükség esetén szakértő(k) bevonásával.